

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA
CZWARTA SEKCJA

SPRAWA PŁOSKI przeciwko POLSCE

SKARGA nr 26761/95

WYROK* – 12 listopada 2002 r.

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba złożona z następujących sędziów:

Sir N. BRATZA, *przewodniczący*,
Pani E. PALM,
Pani V. STRÁŽNICKÁ,
Pan M. FISCHBACH,
Pan J. CASADEVALL,
Pan R. MARUSTE,
Pan L. GARLICKI, *sędziowie*,
oraz Pan M. O'BOYLE, *kanclerz Sekcji*,

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 22 października 2002 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym terminie:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 26761/95) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, skierowanej przez pana Wacława Płoskiego, obywatela polskiego (zwanego dalej „skarżącym”), w dniu 27 lipca 1994 r. do Europejskiej Komisji Praw Człowieka (zwanej dalej „Komisją”), na podstawie ówczesnego art. 25 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (zwanej dalej „Konwencją”).

* Wyrok stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez art. 44 ust. 2 Konwencji. Tekst wyroku może podlegać korekcie edytorskiej przed jego opublikowaniem w ostatecznej wersji.

2. Przed Trybunałem skarżący, któremu przyznano pomoc prawną, był reprezentowany przez panią B. Słuską-Uczkiewicz, adwokata praktykującego we Wrocławiu, Polska. Polski rząd (zwany dalej „Rządem”) był reprezentowany przez Pełnomocnika, pana Krzysztofa Drzewickiego.

3. Skarżący zarzucał w szczególności, że odmowa udzielenia mu zgody na wzięcie udziału w pogrzebach jego rodziców stanowiła naruszenie art. 8.

4. Skarga została przekazana do Trybunału w dniu 1 listopada 1998 r., kiedy to wszedł w życie Protokół nr 11 do Konwencji (art. 5 ust. 2 Protokołu nr 11).

5. Sprawa została skierowana do Czwartej Sekcji Trybunału (postanowienie art. 52 ust. 1 Regulaminu Trybunału). Zgodnie z postanowieniem art. 26 ust. 1 Regulaminu Trybunału w ramach tej Sekcji została ukonstytuowana Izba, której powierzono rozpoznanie skargi (art. 27 ust. 1 Konwencji).

6. W dniu 1 listopada 2001 r. Trybunał zmienił skład Sekcji (art. 25 ust. 1). Przedmiotowa sprawa została przypisana nowo utworzonej Sekcji Czwartej.

7. Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2001 r. Trybunał uznał skargę za częściowo dopuszczalną.

8. Zarówno Rząd, jak i skarżący przedłożyli obserwacje co do meritum skargi (postanowienie art. 59 ust. 1 Regulaminu). Po uzyskaniu stanowisk stron Izba zdecydowała, że nie ma konieczności przeprowadzania ustnej rozprawy co do meritum skargi (art. 59 ust. 2 *in fine* Regulaminu).

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

9. Skarżący urodził się w 1949 r. i mieszka we Wrocławiu, w Polsce.

10. W dniu 22 lutego 1994 r. skarżący został zatrzymany przez policję.

11. W dniu 24 lutego 1994 skarżący został doprowadzony do Prokuratora Rejonowego we Wrocławiu, który przedstawił mu zarzut popełnienia kradzieży i postanowił o tymczasowym aresztowaniu skarżącego.

12. W dniu 2 lipca 1994 r. zmarła matka skarżącego.

13. W dniu 3 lipca 1994 r. skarżący złożył wniosek o udzielenie mu przepustki, w celu wzięcia udziału w pogrzebie matki. Wniosek był sformułowany w następujący sposób:

„Bardzo proszę o udzielenie mi przepustki, na podstawie telegramu otrzymanego w dniu 3 lipca 1994 r., w celu wzięcia udziału w pogrzebie mojej matki Stefanii Płoska, zamieszkałej Bełchatów 67-400, Osiedle Dolnośląskie, blok 225 – która zmarła, co jest potwierdzone telegramem (informującym), że pogrzeb odbędzie się w

dniu 5 lipca 1994 r. Bardzo proszę o udzielenie przepustki – chciałbym oddać matce ostatnie uszanowanie, ukochanej osobie, którą straciłem. Proszę o przychylenie się do mojego wniosku – bardzo za to dziękuję.”

14. Do wniosku było dołączone oświadczenie wychowawcy więziennego, który poparł wniosek skarżącego.

15. W dniu 4 lipca 1994 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia postanowił odmówić wyrażenia zgody na udzielenie skarżącemu przepustki uznając, że „był on wielokrotnym recydywistą i nie ma gwarancji jego powrotu do więzienia.”

16. W dniu 5 lipca 1994 sędzia penitencjarny odrzucił prośbę skarżącego o udzielenie przepustki, w celu wzięcia udziału w pogrzebie matki. Decyzja sędziego była sformułowana następująco:

„W związku z pismem z dnia 3 lipca 1994 r. w sprawie udzielenia przepustki losowej niniejszym informuję Pana, że po zbadaniu sprawy nie znalazłem podstaw do udzielenia takiej przepustki, gdyż nie zachodzą przesłanki losowe przewidziane w art. 59 § 1 Kodeksu Karnego Wykonawczego. Informuję, że Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia w dniu 4 lipca 1994 r. odmówił udzielenia przepustki losowej.”

17. W dniu 3 sierpnia 1994 r. zmarł ojciec skarżącego.

18. W dniu 6 sierpnia 1994 r. skarżący złożył wniosek o udzielenie przepustki w celu uczestniczenia w pogrzebie ojca. Wniosek skarżącego był sformułowany w następujący sposób:

„Uprzejmie proszę o udzielenie mi przepustki losowej, gdyż mój ojciec, Waław Płoski zmarł. Pogrzeb odbędzie się w dniu 8 sierpnia 1994 r. i chciałbym w nim uczestniczyć i oddać ostatnią przysługę ojcu. Chciałbym dodać, że jest to kolejna śmierć, gdyż w lipcu 1994 r. zmarła moja matka, a ja nie byłem na jej pogrzebie. Teraz zmarł mój ojciec, tak że już pozostałem bez rodziców i pragnąłbym pożegnać się i być na pogrzebie mojego ojca. Oświadczam, że o czasie powrócę z przepustki i nie zawiodę zaufania. Proszę o przychylenie się do mojego wniosku i dziękuję za to.”

19. Do wniosku skarżącego było dołączone oświadczenie wychowawcy więziennego, który potwierdził, że zachowanie skarżącego nie budzi zastrzeżeń i że skarżący „utrzymuje kontakty ze swoją żoną i dziećmi.”

20. W dniu 8 sierpnia 1994 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia postanowił odmówić udzielenia skarżącemu przepustki losowej. Sąd podał następujące uzasadnienie swojej decyzji:

„Stopień społecznego niebezpieczeństwa zarzucanych oskarżonemu czynów jest znaczny. Oskarżony Waław Płoski jest wielokrotnym recydywistą, w rozumieniu art. 60 § 2 Kodeksu Karnego. W ocenie sądu nie daje on gwarancji powrotu do Aresztu Śledczego. Należy wskazać, iż następna rozprawa została wyznaczona na dzień 11 sierpnia 1994 r. Z tego względu orzeczono jak wyżej.”

21. W dniu 9 sierpnia 1994 r. sędzia penitencjarny odmówił udzielenia skarżącemu przepustki losowej w celu uczestniczenia w pogrzebie jego ojca. Decyzja sędziego została sformułowana następująco:

„W związku z wnioskiem z dnia 6 sierpnia 1994 r. w sprawie udzielenia przepustki losowej niniejszym informuję, że po zbadaniu sprawy nie znajduję podstaw do udzielenia takiej przepustki, gdyż nie zachodzą przesłanki losowe przewidziane w art. 59 § 1 Kodeksu Karnego Wykonawczego – brak zgody Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia.”

22. W liście z dnia 17 stycznia 1995 r. skarżący zwrócił się do Prezesa Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu o dostarczenie mu pisemnych wyjaśnień powodów, dla których nie pozwolono mu wziąć udziału, czy samodzielnie, czy też w asyście policji, w pogrzebach jego matki i ojca. W dniu 31 stycznia 1995 r. sekretarz prawny Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu poinformował skarżącego, że jego wnioski o przepustkę zostały odrzucone, ponieważ był on recydywistą i istniało ryzyko jego ucieczki.

23. W dniu 26 maja 1995 r. skarżący został skazany za kradzież na karę pozbawienia wolności.

24. W dniu 27 lutego 1996 r. skarżący został zwolniony z zakładu karnego.

II. PRAWO KRAJOWE

25. Mające zastosowanie w sprawie regulacje Kodeksu karnego wykonawczego z 1969 r. stanowią, co następuje:

Art. 59:

„§ 1. W wypadkach losowych sędzia penitencjarny może zezwolić skazanemu na opuszczenie zakładu karnego, w miarę potrzeby w asyście funkcjonariuszy Służby Więziennej, na czas nie przekraczający 5 dni; ...

§ 2. W wypadkach nagłych zezwolenia na czasowe opuszczenie zakładu karnego może, na czas określony w § 1, udzielić naczelnik zakładu (...).”

Art. 88 § 2:

„...Zezwolenie określone w art. 59 może zostać udzielone tylko za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje tymczasowo aresztowany.”

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ART. 8 KONWENCJI

26. Skarżący uznał, że odmowa udzielenia mu przepustki w celu uczestniczenia w pogrzebach jego rodziców naruszyła art. 8 Konwencji, który w odnośnym zakresie stanowi:

„1. Każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego ...

2. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez prawo i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób.”

27. Trybunał przypomina, iż rozpatrywał już skargi dotyczące odmowy udzielenia przepustki w celu uczestniczenia w pogrzebie krewnego (por. wyrok *Marincola i Sestito przeciwko Włochom*, skarga nr 42662/98, 25 listopada 1999, niepublikowany; wyrok *Georgiou przeciwko Grecji*, skarga nr 45138/98, 13 stycznia 2000, niepublikowany). Trybunał uznał, że okoliczności obu tych spraw nie wskazywały na naruszenie art. 8 Konwencji.

Trybunał uważa, że chociaż nie jest formalnie zobowiązany rozstrzygać w sposób podobny do jakiegokolwiek swojej poprzedniej decyzji, to jednak w interesie pewności prawnej, przewidywalności prawa i równości wobec prawa jest wskazane nie odchodzenie od precedensów ustalonych w poprzednich sprawach, o ile nie zaistnieją poważne ku temu powody. Ponieważ Konwencja jest, po pierwsze i przede wszystkim, systemem ochrony praw człowieka, Trybunał musi mieć na względzie zmieniające się warunki w Państwach Stronach Konwencji i odpowiadać, na przykład, na każdy wymagający odniesienia konsens co do standardów, które mają zostać osiągnięte (por., między innymi, *Chapman przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [GC], nr 27238, § 70, ECHR 2001-I).

A. Argumenty zaprezentowane przed Trybunałem

1. Skarżący

28. Skarżący twierdził, że postanowienia o odmowie udzielenia przepustki, w celu wzięcia udziału w pogrzebach jego rodziców, były podjęte w sposób arbitralny i naruszały art. 8. Skarżący bowiem nie nadużył zaufania władz zakładu karnego, kiedy to udzielano mu przepustek z innych okazji. Co więcej, jeżeli odnośne organy uznały, że istniało ryzyko jego ucieczki z zakładu karnego, mogły zarządzić wyjście na przepustkę w asyście policji, co przewiduje art. 59 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego. Skarżący ponadto podniósł, iż postanowienia odrzucające jego wnioski o udzielenie przepustki zostały wydane niezgodnie z prawem krajowym, ponieważ ich podstawę prawną stanowił przepis art. 59 § 1, zamiast art. 59 § 2.

2. Rząd

29. Rząd przyznał, że odmowa udzielenia skarżącemu przepustki w celu uczestniczenia w pogrzebach stanowiła ingerencję w prawo skarżącego do ochrony jego życia rodzinnego. Jednakże Rząd uznał, że stanowiło to

„normalną i nieuniknioną konsekwencję tymczasowego aresztowania”. Następnie, wskazana ingerencja była zgodna z prawem, skoro jej podstawa prawna była wyrażona w art. 59 § 1 i art. 88 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego. Ponadto, ingerencja ta była konieczna w społeczeństwie demokratycznym, w celu ochrony bezpieczeństwa publicznego i porządku oraz zapobieżenia przestępstwom.

B. Ocena Trybunału

1. Zasady ogólne

30. Trybunał przypomina, że ingerencja w prawo osoby do poszanowania jej życia prywatnego i rodzinnego będzie stanowiła naruszenie art. 8, chyba, że była „przewidziana przez prawo” i została podjęta z uwagi na cel lub cele chronione przez ust. 2 oraz jeżeli była „konieczna w społeczeństwie demokratycznym” w tym znaczeniu, iż była ona proporcjonalna do chronionego celu (por., między innymi, *Elsholz przeciwko Niemcom* [GC], nr 25735/94, ECHR 2000-VIII).

31. Pojęcie konieczności zakłada, że ingerencja odpowiada na silne zapotrzebowanie społeczne i, w szczególności, że jest proporcjonalna do celu, jaki ma być osiągnięty. W procesie stwierdzania, czy dana ingerencja była „konieczna w społeczeństwie demokratycznym” Trybunał bierze pod uwagę pewien margines swobody pozostawiony w tym zakresie Państwom Stronom Konwencji. Ponadto, Trybunał nie może ograniczyć się do rozważenia faktów sprawy w oderwaniu od kontekstu, lecz musi zastosować obiektywny standard i spojrzeć na nie w świetle całokształtu okoliczności (por., między innymi, wyrok *Master przeciwko Słowacji*, nr 31534/96, § 66, 5 lipca 1999 r., niepublikowany).

2. Zastosowanie powyższych zasad do przedmiotowej sprawy

(a) Zaistnienie ingerencji

32. Nie podlegało sporom, że odmowa udzielenia przepustki skarżącemu w celu wzięcia udziału w pogrzebach jego rodziców stanowiła ingerencję w jego prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego. Trybunał nie znajduje powodów do wyrażenia odmiennej oceny.

(b) Uzasadnienie dla ingerencji

(i) „przewidziana prawem”

33. Trybunał przyjmuje argumentację, że ingerencja, która miała podstawę prawną w art. 59 § 1 i art. 88 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego była „przewidziana prawem”.

(ii) usprawiedliwiony cel

34. Trybunał zgadza się z argumentami Rządu, że ingerencja miała miejsce dla ochrony „bezpieczeństwa publicznego” i „ochrony porządku i zapobiegnięcia przestępstwom”.

(iii) „konieczna w społeczeństwie demokratycznym”

35. Trybunał przypomina, w pierwszej kolejności, że nie będzie rozważał odnośnych okoliczności sprawy w oderwaniu od kontekstu, lecz będzie stosował obiektywny standard i analizował je w świetle całokształtu sprawy, biorąc pod uwagę margines swobody pozostawiony Państwom Stronom Konwencji (por. pkt 31 powyżej). Trybunał podkreśla, że nawet jeżeli tymczasowo aresztowany, ze względu na istotę sytuacji w jakiej się znajduje, musi być poddany różnym ograniczeniom w korzystaniu z praw i wolności, to każde takie ograniczenie musi być, mimo wszystko, usprawiedliwione jako konieczne w społeczeństwie demokratycznym. Jest obowiązkiem Państwa wykazać, że taka konieczność rzeczywiście istniała, to znaczy wykazać istnienie domagającej się uwzględnienia potrzeby społecznej. Trybunał odnotowuje, że skarżący stracił oboje rodziców w odstępie jednego miesiąca (por. pkt. 12 i 17 powyżej). Oba wnioski skarżącego o udzielenie mu przepustki były opatrzone oświadczeniami wychowawców z zakładu karnego, popierającymi te wnioski; co więcej, drugie z tych oświadczeń potwierdzało, że zachowanie skarżącego w zakładzie karnym było bez zastrzeżeń (por. pkt. 14 i 19 powyżej).

36. W dalszej kolejności Trybunał uznaje, że uzasadnienia podane przez organy krajowe dla oddalenia wniosków skarżącego nie są przekonujące (por. pkt. 15-16 i 20-21 powyżej). W szczególności, obawy władz, co do tego, że skarżący „był recydywistą który nie gwarantował powrotu do zakładu karnego” i że zarzuty karne popełnienia kradzieży zawierały w sobie „znaczący stopień społecznej szkodliwości” mogły być rozwiane poprzez udzielenie skarżącemu przepustki w asyście policji. Jednakże, pomimo tego, że możliwość udzielenia takiej przepustki była przewidziana w prawie krajowym (por. pkt 25 powyżej), odnośnie organy nawet jej nie rozważyły. Ponadto, drugi wniosek skarżącego został oddalony przez sędziego penitencjarnego w dniu 9 sierpnia 1994 r., to znaczy po upływie jednego dnia od pogrzebu ojca skarżącego (por. pkt. 18 i 21 powyżej). Co więcej, konkluzja sędziego penitencjarnego, że w sprawie skarżącego nie zachodziły okoliczności losowe nie była poparta żadnymi faktami.

37. Trybunał odnotowuje ponadto, że zarzuty stawiane skarżącemu nie dotyczyły popełnienia przestępstw z użyciem przemocy i że został on zwolniony z aresztu już w lutym 1996 r. (por. pkt. 23 i 24 powyżej). Z tego powodu skarżący nie powinien być traktowany jak więzień nie mający żadnych szans na zwolnienie z aresztu tymczasowego.

Trybunał jest świadom problemów natury finansowej i logistycznej, jakie wywołuje organizowanie przepustek w asyście policji, jak i kłopotów z niedoborem funkcjonariuszy policji i służby więziennej. Jednakże, mając na względzie dolegliwość tej decyzji, mianowicie pozbawienie osoby prawa do wzięcia udziału w pogrzebach jej rodziców, Trybunał uważa, że pozwane Państwo mogłoby odmówić zgody na przepustkę tylko wtedy, gdyby istniały przekonujące powody i gdyby nie można było znaleźć alternatywnego rozwiązania – jakim właśnie jest udzielenie przepustki w asyście policji.

38. Trybunał przypomina, że art. 8 Konwencji nie gwarantuje osobie tymczasowo aresztowanej bezwarunkowego prawa do uzyskania przepustki, w celu uczestniczenia w pogrzebie krewnych (por. orzecznictwo powołane w pkt 27 powyżej). To do organów krajowych należy dokonanie oceny każdego wniosku co do meritum. Kontrola Trybunału jest ograniczona do rozważenia przedmiotowych środków w świetle praw skarżącego gwarantowanych Konwencją, przy uwzględnieniu marginesu swobody pozostawionego Państwom Stronom.

39. Podsumowując Trybunał uznaje, że przy uwzględnieniu szczególnych okoliczności tej sprawy i pomimo marginesu swobody pozostawionego pozwanemu Państwu, odmowy udzielenia przepustki w celu uczestniczenia w pogrzebach rodziców skarżącego nie były „konieczne w społeczeństwie demokratycznym”, gdyż nie odpowiadały na domagające się uwzględnienia zapotrzebowanie społeczne i nie były proporcjonalne do usprawiedliwionego celu, w jakim były podjęte. Dlatego w sprawie miało miejsce naruszenie art. 8 Konwencji.

IV. ZASTOSOWANIE ART. 41 KONWENCJI

40. Art. 41 Konwencji przewiduje:

„Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie.”

A. Szkoda

41. Pan Płoski zażądał kwoty 300 000 zł (PLN), tytułem zadośćuczynienia za szkodę niematerialną. Skarżący stwierdził, że niemożność uczestniczenia w pogrzebach jego rodziców spowodowała długotrwałe cierpienie, gdyż był on głęboko zaangażowany w wartości rodzinne.

42. Rząd utrzymywał, iż żądane roszczenie jest nadmiernie wygórowane. Zwrócił się do Trybunału, aby w przypadku stwierdzenia przez Trybunał naruszenia Konwencji, samo takie stwierdzenie stanowiło wystarczające zadośćuczynienie. Alternatywnie Rząd zwrócił się do Trybunału, by ten

dokonał oceny kwoty przyznanego zadośćuczynienia na podstawie swojego orzecznictwa w podobnych przypadkach, jak również z uwzględnieniem krajowych warunków ekonomicznych.

43. Trybunał uznaje, że przy uwzględnieniu okoliczności tej konkretnej sprawy i dokonując oceny na zasadzie sprawiedliwości, skarżącemu należy przyznać kwotę 1500 EUR, tytułem zadośćuczynienia za szkodę niematerialną.

B. Koszty i wydatki

44. Skarżący domagał się także kwoty 14 800 zł (PLN), powiększonej o podatek VAT, z tytułu kosztów i wydatków poniesionych wskutek przygotowania obrony swojej sprawy przed Trybunałem. Obejmowało to 37 godzin pracy według stawki 400 zł za godzinę.

45. Rząd wnosił do Trybunału o zasądzenie kosztów i wydatków tylko w takim zakresie, w jakim były one rzeczywiście i niezbędnie poniesione oraz rozsądne, jeśli chodzi o kwotę.

46. Trybunał odnotowuje, że nie uznano za konieczne zaproszenia stron na ustną rozprawę do Strasburga. Trybunał, dokonując oceny na sprawiedliwych zasadach, przyznaje skarżącemu kwotę 1800 EUR, powiększoną o jakikolwiek podatek od wartości dodanej, który może być pobrany od tej kwoty, i pomniejszoną o kwotę 630 EUR już wypłaconą tytułem pomocy prawnej (por., *mutatis mutandis*, wyrok *McShane przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, nr 43290/98, § 160, 28 maja 2002 r., niepublikowany).

C. Odsetki ustawowe

47. Trybunał uznaje, że odsetki za zwłokę powinny być ustalone według rocznej stopy równej marginalnej stopie kredytowej Europejskiego Banku Centralnego, powiększonej o trzy punkty procentowe (por. wyrok *Christine Goodwin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [GC], skarga nr 28957/97, § 124, przygotowany do publikacji w ECHR 2002).

Z tych przyczyn Trybunał jednogłośnie

1. UZNAJE, że nastąpiło naruszenie art. 8 Konwencji;

2. UZNAJE, że:

(a) pozwane Państwo ma wypłacić skarżącemu, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z art. 44 ust. 2 Konwencji, następujące kwoty, które będą przeliczone na walutę krajową pozwanego Państwa, według kursu z dnia uprawomocnienia się wyroku:

(i) 1500 EUR (jeden tysiąc pięćset euro) z tytułu szkód niematerialnych;

(ii) 1800 EUR (jeden tysiąc osiemset euro), z tytułu kosztów i wydatków, powiększone o jakikolwiek podatek od wartości dodanej, który może być pobrany, i pomniejszone o 630 EUR (sześćset trzydzieści euro);

(b) zwykłe odsetki, według rocznej stopy, równej marginalnej stopie kredytowej Europejskiego Banku Centralnego, powiększonej o trzy punkty procentowe będą płatne od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do mementu zapłaty.

3. ODDALA pozostałą część żądania skarżącego dotyczącego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono na piśmie dnia 12 listopada 2002 r., zgodnie z art. 77 ust. 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Michael O'BOYLE
Kancierz Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący